

იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

დამატებითი (Minor) სპეციალობის საგანმანათლებლო
პროგრამა

რუსული ენა და ლიტერატურა
[Russian Language and Literature]

მიმართულება/სპეციალობა: რუსული ენა და ლიტერატურა

პროგრამის ხელმძღვანელი: სედა ასატუროვი, პედაგოგიკის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

1. რეკომენდებულია ფაკულტეტის და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის
სამსახურის მიერ

ოქმი №15 30.....მაისი..... “ 2011 წ.

უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის
სამსახურის ხელმძღვანელი:

(პროფ. დ. მჭედლიშვილი)

2. მიღებულია ფაკულტეტის საბჭოს მიერ

ოქმი № 6 7.....ივნისი..... “ 2011 წ.

ფაკულტეტის დეკანი:

(პროფ. მ. ცირეკიძე)

3. დამტკიცებულია აკადემიური საბჭოს მიერ

ოქმი №16 14.....ივნისი..... “ 2011 წ.

უნივერსიტეტის რექტორი:

(თინათინ ჯავახიშვილი)

თელავი
2011

- **ფაკულტეტი:** ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა
- **კათედრა:** უცხო ენებისა და საზღვარგარეთის ლიტერატურის
- **საგანმანათლებლო პროგრამის სახელწოდება:** რუსული ენა და ლიტერატურა
(Russian Language and Literature)
- **საგანმანათლებლო პროგრამის ხელმძღვანელი:** სედა ასატუროვი,
პედაგოგიკის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
CV იხილე ი. გოგებაშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის (ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის) ვებ-გვერდზე
- **ტელ.:** 27 26 63 (ბინა)
- **მობ.:** 595 51 17 13
- **ელ. ფოსტა:** sedatelavi@mail.ru
- **აკადემიური განათლების საფეხური:** ბაკალავრიატი (I)
- **საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი:** დამატებითი
- **სწავლების ენა:** ქართული, რუსული
- **მისანიჭებელი კვალიფიკაცია:** რუსული ენისა და ლიტერატურის პროგრამის დასრულების შემდეგ სტუდენტს კვალიფიკაცია არ ენიჭება, ვინაიდან დამატებითი სპეციალობა არ ითვალისწინებს კვალიფიკაციის მინიჭებას. აღნიშნული პროგრამა სტუდენტს აძლევს რუსული ენისა და ლიტერატურის შესწავლის საშუალებას. რუსული ენისა და ლიტერატურის დამატებითი სპეციალობა უზრუნველყოფს სტუდენტებისათვის რუსული გრამატიკის, ლექსიკის, ტიპოლოგიის, თარგმნის და მხატვრული ლიტერატურის საკითხებისა და შეძენილი ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების სწავლებას. ამასთან, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია რუსული ენის დაუფლება, სხვადასხვა ენობრივი საკითხის განხილვა ტიპოლოგიურ ჭრილში, თარგმნის ელემენტარული უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება, რაც დიდად წაადგება არაქართველ სტუდენტებს.
- **პროგრამის მოცულობა კრედიტებით:** 60 ECTS კრედიტი, სწავლება მოიცავს 3 აკადემიურ წელს (6 სემესტრს), ერთი სემესტრი ხანგრძლივობაა 15 კვირა. თითოეულ სემესტრში სტუდენტი შეასრულებს 10 კრედიტს. პროგრამა დასრულებულად ითვლება, თუ სტუდენტი ამოწურავს პროგრამით გათვალისწინებულ კრედიტებს. ერთი კრედიტი უტოლდება 25 საათს, რაც მოიცავს სტუდენტის მიერ შესრულებულ სააუდიტორიო დ დამოუკიდებელ მუშაობას. სააუდიტორიო მუშაობა შეადგენს დსტვირთვის მესამედს, ხოლო ორი მესამედი – დამოუკიდებელი მუშაობაა წილად მოდის.
- **სწავლების ფორმატი:** ლექცია, პრაქტიკული მეცადინეობა.
- **პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:** რუსული ენისა და ლიტერატურის პროგრამაზე ჩაირიცხება 8–15 სტუდენტი; განცხადების საფუძველზე კონკურსის წარმოქმნის შემთხვევაში ჩატარდება ტესტირება რუსულ ენაში (გამსვლელი ქულა – 51).
- **საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი:** რუსული ენა მსოფლიო მნიშვნელობის ერთ–ერთი ენაა, გაეროს სამუშაო ენა. მეზობელ (პოსტსაბჭოურ) ქვეყნებთან ურთიერთობა მყარდება ძირითადად რუსულ ენაზე. საქართველოში ჩამოსულ ტურისტთა გარკვეული ნაწილი რუსულენოვანია. სხვადასხვა დაწესებულებებს (ბანკებს, კომპანიებს, ტურისტულ ბიუროებს, მთარგმნელობით დაწესებულებებს) ესაჭიროება რუსული ენის მცოდნე კადრი. გარდა ამისა, ქართულ–რუსული

კულტურული და ლიტერატურული ურთიერთობების ტრადიციები განაპირობებს ისეთი დამატებითი პროგრამის შეთავაზებას ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე, როგორცაა „რუსული ენა და ლიტერატურა“.

რუსული ენისა და ლიტერატურის დამატებითი პროგრამის მიზნები სრულად შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიას, კერძოდ, მრავალპროფილიანი, სამსაფეხურიანი უმაღლესი განათლების ბაზაზე მაღალკვალიფიციური, კონკურენტუნარიანი სპეციალისტების მომზადება / გადამზადებას, დემოკრატიისა და ჰუმანიზმის იდეალებზე ორიენტირებული მაღალი ხარისხის საგანმანათლებლო / კვლევითი საქმიანობის განხორციელებას, ევროპის ერთიან საგანმანათლებლო სივრცეში ინტეგრაციას.

პროგრამა უზრუნველყოფს რუსული ენისა და ლიტერატურის შესწავლას, ზოგადი განათლების მიღებას რუსულ ფილოლოგიაში და ინტელექტუალური პოტენციალის გაღრმავებას. პროგრამის მიზანია შეძენილი თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში რეალიზება.

პროგრამის მიზანია რუსულ ენასა და ლიტერატურაში მიღებულ ცოდნაზე დაყრდნობით ადეკვატური ანალიზისა და დასკვნის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება. დამატებითი სპეციალობის პროგრამა რუსულ ენასა და ლიტერატურაში ითვალისწინებს აგრეთვე უცხოენოვან (რუსულენოვან) გარემოში პროფესიასთან მიახლოებული მარტივი საკითხების გარშემო ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციის უნარის ფორმირებას. აღნიშნული პროგრამის ერთ-ერთი ამოცანაა სტუდენტმა შეძლოს სწავლა როგორც სხვისი ხელმძღვანელობით, ისე დამოუკიდებლად – ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით. ყოველივე აქედან გამომდინარე, რუსული ენისა და ლიტერატურის დამატებითი სპეციალობის სტუდენტი უნდა იცნობდეს რუსული ფილოლოგიისთვის დამახასიათებელ ღირებულებებს.

უმთავრესს პირობას პროგრამის ფუნქციონირებისათვის წარმოადგენს რეგიონის მომარაგება რუსული ენის მცოდნე კადრით, რომელიც ჩაერთვება ერთობლივ პროექტებში (უკრაინა – საქართველო, შუა აზიის ქვეყნები – საქართველო), დასაქმდება სასტუმროებში, ტურისტულ ბიუროებში, მთარგმნელობით დაწესებულებებში, ბანკებში.

- **დასაქმების სფერო:** რუსული ენისა და ლიტერატურის დამატებითი სპეციალობის პროგრამის დასრულების შემდეგ სტუდენტის დასაქმება შეიძლება როგორც სახელმწიფო, ისე არასამთავრობო სტრუქტურაში, სადაც ზოგადი განათლების მქონე ფილოლოგის საჭიროებაა: საინფორმაციო უზრუნველყოფის სამსახური, მასმედია, საბიბლიოთეკო, სგამომცემლო, მთარგმნელობითი დაწესებულებები, სასტუმროები, ტურისტული ბიუროები და სხვ.

- **სწავლის შედეგი:** რუსული ენისა და ლიტერატურის პროგრამის დასრულების შედეგად სტუდენტს გამოუმოშავდება შემდეგი ზოგადი და დარგობრივი კომპეტენციები:

	ზოგადი კომპეტენციები	დარგობრივი კომპეტენციები
ცოდნა და გაცნობიერება	აქვს ზოგადი ცოდნა საენათმეცნიერო დარგში, კერძოდ, რუსულ ფილოლოგიაში, რომელიც მოიცავს მთავარ თეორიებსა და კონცეფციებს, მათ შორის, ზოგიერთ გამორჩეულ ასპექტს, სათანადო ტერმინოლოგიას და მუშაობის მეთოდებს. აცნობიერებს რუსული ფილოლოგიის მთავარ პრინციპებს, რუსული ენისა და ლიტერატურის ურთიერთკავშირს.	აქვს ზოგადი ცოდნა რუსულ ლინგვისტიკაში, კერძოდ, ფონეტიკასა და გრამატიკაში, ასევე საფუძვლიანად ფლობს პრაქტიკულ გრამატიკას, ზეპირმეტყველებისა და წერიითი მეტყველების უნარს; ერკვევა რუსული ლიტერატურის ისტორიის ძირითად ეტაპებში და მიმდინარეობებში, იცნობს თვალსაჩინო რუს მწერალთა შემოქმედებას. აცნობიერებს რუსული ენისა და ლიტერატურის ურთიერთკავშირს, ასევე რუსული ენისა და ლიტერატურის ძირითად პრინციპებს.
ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	შეუძლია რუსულ ენასა და ლიტერატურაში შეძენილი თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება, სათანადო ინსტრუქციებზე დაყრდნობით მონაწილეობის მიღება პრაქტიკული ხასიათის პროექტების განხორციელებაში.	შეუძლია რუსულენოვანი სამეცნიერო ტექსტების წაკითხვა, აღქმა და გამოყენება; რუსულენოვანი ტურისტებისთვის სათანადო ახსნა-განმარტების მიცემა; რუსულ ენაზე საკუთარი ტექსტების შექმნა და რუსულენოვან გარემოში აქტიური ჩართვა; რუს კლასიკოსთა წაკითხვა ორიგინალში, შინაარსის გაგება და მისი მოკლედ გადმოცემა.
დასკვნის უნარი	შეუძლია რუსული ფილოლოგიის (ენისა და ლიტერატურის) შესაბამისი მონაცემების შეგროვება და განმარტება, ასევე შეგროვილი მონაცემების შეჯამება, კლასიფიცირება და ანალიზი, დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბება.	შეუძლია რუსული ლექსიკური მასალის შეგროვება და თემატურ ჯგუფებად მათი კლასიფიცირება, სინონიმების შერჩევა, დომინანტური სიტყვების გამოყოფა; სახელთა ბრუნება და სხვადასხვა ტიპის ბრუნებათა თავისებურებების გამოვლენა, შესაბამისი დასკვნის გაკეთება; ასევე შეუძლია მორფოლოგიური და სინტაქსური ანალიზის გაკეთება; მხატვრული ტექსტის დაყოფა ნაწილებად და მათი დასათაურება; ლიტერატურული

		გმირების დადებითი და უარყოფითი თვისებების გააზრება; დებატებისა და დისკუსიების დროს ლოგიკური დასკვნის გამოტანა.
კომუნიკაციის უნარი	აქვს უცხოენოვან (რუსულენოვან) გარემოში პროფესიასთან მიახლოებული მარტივი საკითხების გარშემო ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციის უნარი, ასევე აქვს ამა თუ იმ მარტივი თემის წერილობითი ფორმით მომზადებისა და მისი ზეპირად წარდგენის უნარი.	აქვს მხატვრული ნაწარმოების მოკლე შინაარსის ზეპირად გადმოცემის უნარი, გმირების მოკლე დახასიათების წერილობითი ფორმით მომზადებისა და მისი ზეპირად წარდგენის უნარი; ასევე აქვს რუსულენოვან გარემოში პროფესიასთან მიახლოებული მარტივი ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციის უნარი; სტუდენტს შეუძლია ჩამოაყალიბოს საკუთარი აზრი როგორც ზეპირი, ისე წერილობითი ფორმით, შეუძლია კომუნიკაცია რუსულ ენაზე გრამტიკისა და ლიტერატურის ირგვლივ წამოჭრილ მარტივ საკითხებზე.
სწავლის უნარი	შეუძლია სწავლა ტექნიკური საშუალებების დახმარებით, ასევე შეუძლია სწავლის გაგრძელების საჭიროების განსაზღვრა.	შეუძლია ახალი რუსულენოვანი ინფორმაციის მოძიების, მისი დამუშავებისა და საკუთარი ცოდნის გაღრმავების უნარი; ასევე შეუძლია სწავლა გამოცდილი სპეციალისტების პრაქტიკულ მაგალითებზე დაყრდნობით, სწავლის გაგრძელების საჭიროების განსაზღვრა.
ღირებულებები	გააჩნია პროფესიული პრინციპების დაცვისა და სხვებისადმი მათი გაზიარების უნარი. იცნობს უცხოენოვანი ფილოლოგიისთვის დამახასიათებელ ღირებულებებს	ითვალისწინებს და პატივს სცემს რუსული ენისა და ლიტერატურის სპეციალისტების აზრს; აცნობიერებს რუსულენოვან გარემოში ზუსტი და თანადროული მუშაობის აუცილებლობას

გარდა ამისა, სტუდენტს გამოუმუშავდება შემდეგი დარგობრივი უნარები:

- სამეტყველო (კითხვის, წერის, საუბრისა და მოსმენის) უნარ-ჩვევები;
- გამართული ლინგვისტური კონსტრუქციების ჩამოყალიბებისა და პროდუცირების უნარი;
- ქართულ-რუსული და რუსულ-ქართული ორმხრივი მთარგმნელობითი უნარი;

- სხვადასხვა კომუნიკაციურ სიტუაციაში რუსულ ენაზე მეტყველების უნარი.

სასწავლო კურსები/მოდულები	კომპეტენციების ჩამონათვალი
---------------------------	----------------------------

- **სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები:**

ზემოთ აღნიშნული შედეგების მისაღწევად გამოიყენება სწავლების სხვადასხვა ფორმა: ლექცია, სემინარი, პრაქტიკული მუშაობა, საშინაო დავალება, პრეზენტაცია. ლექციებზე გამოიყენება ინტერაქტიული, ინფორმაციული, დიალოგური ხასიათის ხერხები და სტრატეგიები.

	ცოდნა და გაცნობიერება	ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	დასკვნის უნარი	კომუნიკაციის უნარი	სწავლის უნარი	ღირებულებე ბი
ლექსიკა/ზეპირმეტყველება/გრა მატიკა	x	x		x	x	x
ფონეტიკა. სიტყვის წარმოება	x	x			x	x
რუსული მორფოლოგია	x	x			x	x
რუსული წინადადების სტრუქტურა და ტიპები	x	x	x			x
რუსული ლიტერატურის პროპედევტიკური კურსი	x	x	x			x
XVIII-XIX სს. რუსული ლიტერატურის ისტორია	x		x	x		x
XX ს. რუსული ლიტერატურის ისტორია	x		x	x		x
რუსული ზეპირსიტყვიერება	x		x	x		x
ძველი რუსული ლიტერატურის ძეგლები	x		x	x		x
რუსული ლექსიკოლოგია	x	x	x			x
რუსული ფრაზეოლოგია	x	x		x		x
რუსული ორთოგრაფია	x	x		x		x
წერილმეტყველების განვითარება	x	x		x		x
რუსული და ქართული ენების შეპირისპირებითი გრამატიკა	x	x	x			x
მხატვრული ტექსტის ლინგვისტური ანალიზი	x	x	x			x
მხატვრული თარგმნის თეორიისა და პრაქტიკის ელემენტარული კურსი	x	x		x		x
ქართულ–რუსული ლიტერატურული ურთიერთობების ისტორიიდან	x		x	x		x

- **სწავლის შედეგების რუკა**

- **მატერიალურ–ტექნიკური ბაზა:**

პროგრამის განსახორციელებლად სტუდენტებს ემსახურება ბიბლიოთეკა, კომპიუტერული ტექნიკით აღჭურვილი, კეთილმოწყობილი კაბინეტები, ლინგვაფონის კაბინეტი.

- **სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:** შეფასების მიზანია ხარისხობრივად განსაზღვროს სტუდენტის სწავლის შედეგები აკადემიური პროგრამის მიზნებთან და პარამეტრებთან მიმართებაში.

სტუდენტთა ცოდნის შეფასება შედგება ორი ნაწილისაგან: შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდისგან.

შუალედური შეფასებები – მაქსიმუმ 60 ქულა

დასკვნითი გამოცდა – მაქსიმუმ 40 ქულა

სულ – მაქსიმუმ 100 ქულა

შუალედური შეფასებები მოიცავს შემდეგ სამ აუცილებელ კომპონენტს:

2 შუალედური წერა (15X2) – მაქსიმუმ 30 ქულა

(თითოეული – მაქსიმუმ 15 ქულა)

შუალედური წერები ჩატარდება VIII და XIV კვირაში სტუდენტებს მიეცემათ წერითი სამუშაო, რომელშიც შეტანილი იქნება საკითხები განვლილი მასალიდან.

4 გამოკითხვა (2 ზეპირი, 2 წერითი)

(თითოეული – მაქსიმუმ 5 ქულა)

(5X4) – მაქსიმუმ 20 ქულა

ზეპირი გამოკითხვა – VI და X კვირაში

სტუდენტები ზეპირად გასცემენ პასუხს კითხვებზე განვლილი მასალიდან.

წერითი გამოკითხვა – VII და XII კვირაში

სტუდენტები გასცემენ პასუხს კითხვაზე განვლილი მასალიდან.

1 ზეპირი პრეზენტაცია – მაქსიმუმ 10 ქულა. XV კვირაში.

სემესტრის დასაწყისში შედგება სტუდენტთა პრეზენტაციის ცხრილი, რომელიც წინასწარ შეთანხმდება სტუდენტებთან, შეთავაზებული თემატიკიდან სტუდენტი თავად აირჩევს პრეზენტაციის თემას.

პრეზენტაციის შეფასება განისაზღვრება შემდეგი აუცილებელი კომპონენტების დაცვით:

1) თემის გასაგებად წარმოდგენა – მაქსიმუმ 4 ქულით

2) დასმულ კითხვებზე პასუხის გაცემა – მაქსიმუმ 4 ქულით

3) ვიზუალური საშუალებების გამოყენება – მაქსიმუმ 2 ქულით

დასკვნითი გამოცდა – მაქსიმუმ 40 ქულა

სულ – მაქსიმუმ 100 ქულა

გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა სტუდენტს იმ შემთხვევაში, თუ სტუდენტი შუალედურ შეფასებებში მოაგროვებს მინიმუმ 11 ქულას.

კრედიტი ენიჭება სტუდენტს მინიმუმ 51 ქულაზე.

თუ სტუდენტს შუალედურ შეფასებებში უგროვდება მინიმუმ 51 ქულა, მაშინ ის თვითონ წყვეტს დასკვნით გამოცდაზე გასვლის საკითხს, რის შესახებაც იგი დროულად აცნობებს ფაკულტეტის დაკანატს.

საკრედიტო შეფასებეთა სისტემა უშვებს ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- 91 – 100 ქულა: A (ფრიადი);
- 81 – 90 ქულა: B (ძალიან კარგი);

- 71 – 80 ქულა: C (კარგი);
- 61 – 70 ქულა: D (დამაკმაყოფილებელი);
- 51 – 60 ქულა: E (საკმარისი).

არსებობს ორი უარყოფითი შეფასება:

- 41 – 50 ქულა: FX (ვერ ჩააბარა), რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და უფლება აქვს მაქსიმუმ ერთი თვის ვადაში დამატებითი მუშაობის შედეგად გადააბაროს მხოლოდ დასკვნითი გამოცდა. ასეთ შემთხვევაში მის საბოლოო შეფასებაში გათვალისწინებული იქნება შეფასების სხვა კომპონენტებში მის მიერ სემესტრის განმავლობაში დაგროვილი ქულათა ჯამიც.
- 40 და ნაკლები ქულა: F (ჩაიჭრა), სტუდენტს მნიშვნელოვანი აქვს ჩასატარებელი, ანუ საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი. სტუდენტი რეგისტრირდება საგანზე, რაზეც დგება ინდივიდუალური ცხრილი საგნის ასათვისებლად.
- **დამატებითი სპეციალობის არჩევანი:**
დამატებით სპეციალობას სტუდენტი ირჩევა პირველი სასწავლო წლის ბოლოს – მაის–ივნისში. ამისათვის სტუდენტებს ვთავაზობთ დამატებითი სპეციალობის არჩევის ფორმას, სადაც მოცემულია სპეციალობების ჩამონათვალი. ამ ფორმის მიხედვით სტუდენტი ახდენს სპეციალობის არჩევანს.
- **ადამიანური რესურსი:** სპეციალობის წამყვანი პედაგოგები არიან
ასატუროვი სედა – ასოცირებული პროფესორი, რუსული ენისა და ლიტერატურის მიმართულებით, პედაგოგიკის დოქტორი, CV იხილე ი. გოგებაშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის (ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის) ვებ–გვერდზე
ბერთლანი არსენ – ასოცირებული პროფესორი, რუსული ენისა და ლიტერატურის მიმართულებით, ფილოლოგიის დოქტორი, CV იხილე ი. გოგებაშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის (ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის) ვებ–გვერდზე
ღუდუშაური ნათელა – მოწვეული მასწავლებელი, ფილოლოგიის დოქტორი, CV იხილე ი. გოგებაშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის (ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის) ვებ–გვერდზე